

a zelo živahni stiki z založniki, z mladinskimi gledališči, z radiom in s televizijo. Tudi v Zvezni republiki Nemčiji je mladinsko knjižničarstvo doseglo že relativno precejšno stopnjo. Središče njegove dejavnosti je v Münchnu, a tudi univerza v Frankfurtu ima svoj Inštitut za raziskovanje mladinske književnosti (Institut für Jugendbuchforschung). Zelo stimulativna je tudi povezava s tako imenovanim »Arbeitskreis für Jugendliteratur«, ki je pred nedavnim pripravil povsem nov koncept za delo z otroki in doraščajočo mladino. Anglija posveča posebno pozornost izobraževanju specialistov-bibliotekarjev za delo v mladinskih knjižnicah, zavedajoč se, da je to področje, ki se je šele v zadnjem času začelo uveljavljati. V Ameriki je, kot kaže poročilo, to že močno razmahnjena dejavnost, široko povezana z drugimi organizacijami na vzgojnem in izobraževalnem področju. — Poročilo o stanju mladinskega knjižničarstva v Jugoslaviji je prispevek Branke Furlan. Ustavi se predvsem ob najbolj žgočem vprašanju — ob izobraževanju bibliotekarjev za pionijske in šolske knjižnice. Avtorica ugotavlja, da ustrezno šolanje še ni regularno ali sistematično. Kolikor je raziskovalnih projektov in publikacij s tega področja, so rezultat osebnih prizadevanj, ne pa delovanja bibliotekarskih združenj. Bibliotekarji iz pionijskih knjižnic so pogostokrat člani žirij pri izboru najboljših otroških in mladinskih knjig, tudi povezava z drugimi vzgojnimi ustanovami je močna, prav tako pomoč šolskim knjižnicam; vendar so vse te dejavnosti največkrat neoficijalne, prav tako kot stiki z množičnimi občili. Poglavitna naloga bibliotekarskih organizacij bi bila po sodbi avtorice spodbujati bibliotekarje v pionijskih knjižnicah k specializaciji in k publiciranju svojih dognanj.

Katarina Bogataj

Library Quarterly 1972.

Prva številka prinaša poročila z letne konference chikaške bibliotekarske šole v letu 1971. Na tej konferenci so obravnavali operativne raziskave v knjižnicah. Tvrstne raziskave so se že uspešno uveljavile na različnih področjih, kot npr. v industriji in upravi, v zadnjem času pa so začele prodirati tudi v knjižnice. Poročila obravnavajo problem z različnih vidikov, tako teoretičnih kot uporabnih. Aplicirajo ga na različna delovna področja v knjižnici, kot so izposoja, informacijska služba, katalogizacija in vskladiščenje. Operativne raziskave pomagajo izboljšati delovne postopke na teh področjih: kako bi obiskovalec hitreje prišel do knjige ali do informacije, na kakšen način bi smotrno izbrali revije ali pa rešili probleme vskladiščenja. Posebno poročilo obravnava še problem uvedbe kvantitativnih metod v bibliotekarski šoli.

Druge tri številke prinašajo različne sestavke, ki posegajo na področja izposoje, bibliotekarske vzgoje, informacij, katalogov, ljudskih in šolskih knjižnic ter zgodovine. Med temi sestavki je več raziskav.

Raziskava 31 šolskih knjižnic je pokazala, da njihov knjižni fond ni enak. Zato priporočajo bolj sproščeno medbibliotečno zameno.

Zanimiva je študija Johna J. Bolla o problemih bibliotekarske vzgoje. Mnoge bibliotekarske šole so v zadnjem času revidirale svoje učne načrte pod vplivom razvoja vede. Vprašanje je, ali bo v bodočnosti bibliotekarski poklic še enoten, ali pa se bo delil na razne specialnosti. Študija opisuje pet eno- in dvoletnih učnih načrtov. Iz njih bi bilo treba izdelati učinkovit nacionalno usklajen učni načrt, za katerega daje več priporočil. Še posebej poudarja, da bo potrebna postopna specializacija bibliotekarskih šol.

Naslednja raziskava v 2. številki nas seznaja z metodo skritega merjenja kvalitete informacij, kot sta jo izvedla T. Crawley in T. Childers. Raznim knjižnicam sta poslala ista vprašanja. Dobila sta 50 do 60 % pravih odgovorov. V knjižnicah se seveda niso zavedali, da gre za preizkus. Tovrstne metode se bodo v bodočnosti še zelo razvile.

V naslednjih dveh številkah obravnavajo tri poročila kataloge. R. Swanson, dekan chikaške bibliotekarske šole, podaja pregled in rezultate obsežnega katalognega projekta, katerega namen je bil raziskati, kakšen bo moral biti katalog v bodočnosti, da bo koristno služil obiskovalcem. Ta projekt sestavljajo številne magistrske teze, ki so v poročilu na kratko orisane. Te teze vključujejo spominski test o tem, po kakšnih vidikih iščejo ljudje knjigo, za katero so kdaj izvedeli. Na osnovi takšnih raziskav postaja bolj jasno, da bo moral bodoči katalog predstaviti knjige na veliko več načinov kot sedanjí. Treba ga bo dopolniti z različnimi seznamí.

V tretji številki je objavljena tudi ena izmed tez katalognega projekta. Obravnava gnečo pri katalogih. Namen teze je predvideti obseg te gneče, kar izrazi tudi z matematičnimi formulami.

Podobne teme se dotika obsežna raziskava, izvedena na chikaški bibliotekarski šoli, o iskanju v listkovnem in knjižnem katalogu. Pokazala je, da zavzame iskanje v knjižnem katalogu več časa. Drug poskus je skušal ugotoviti, kako vpliva na čas iskanja podobnost značnic, do katere pride z naraščanjem kataloga. Hipoteza, da je iskanje tembolj zamudno, čimveč črk je v značnicah enakih, ne drži popolnoma. Poskus je dokazal, da je bolj zamudno iskanje s tremi enakimi črkami kot pa s sedmimi v primeru, če sestavlja sedem črk značnico.

Dva članka posegata na področje ljudskega knjižničarstva. Prvi nas informira, kako je z intelektualno svobodo, cenzuro in avtoritativnostjo v ljudskih knjižnicah. O teh vprašanjih so anketirali določeno število ljudskih knjižničarjev iz petih držav srednjega ameriškega zahoda. Anketa je prinesla številne rezultate, ki dajejo precej različno sliko. Skoraj vsi anketiranci so se strinjali z intelektualno svobodo. 64 % anketirancev se ni jasno opredelilo za cenzuro ali proti njej. Od tistih, ki so se opredelili proti cenzuri, jih ima 79 % magisterij. Tisti pa, ki se zelo zavzemajo za cenzuro, priznavajo večinoma tudi avtoritativnost. Nekateri anketiranci teoretično priznavajo intelektualno svobodo, istočasno pa se v praksi strinjajo s cenzurnimi ukrepi.

Drugi članek poroča o raziskavi, kako vpliva na cirkulacijo v ljudski knjižnici, če razstavijo izbrane knjige v bližini izposoje. Raziskava je potrdila začetno hipotezo, da si bralci izberejo knjigo predvsem na ta način, da jo najprej prelistajo.

V evropsko zgodovino tiska posega z novimi ugotovitvami obsežna študija Michaela Pollaka o lešenih tiskarskih napravah od Gutenbergá do prodora kovinskega tiska (1436 do 1820). Avtor ugotavlja, da se je v štirih obravnavanih stoletjih hitrost tiska zelo povečala, česar nekateri zgodovinarji tiska nočejo priznati. Svojo tezo gradi na številnih dokumentih.

S tem bi bila v glavnem izčrpana pestra vsebina Library Quarterly 1972. Videli smo, da posega s temeljitimi raziskavami na različna področja bibliotekarstva. Marsikatera obravnavana metoda raziskave bi se dala uporabiti tudi v naših razmerah.

Ana Matko